

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Praha 26.8.2013
čj. SRS 046010/2013

Oblastní odbor SRS

Ztracená 1099/10

161 00 Praha 6

Zpráva č. 17 oblastního odboru PRAHA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 5.8.–25.8.2013

1. Počasí

Období se vyznačovalo postupným poklesem teplot. Pokles teplot se projevil zejména po prudkých bouřkách. Na počátku sledovaného období vystoupily noční teploty až na 18 °C, denní až na 33 °C. Od druhé dekády srpna se noční teploty pohybovaly od 7 °C do 13 °C a odpolední od 21 °C do 30 °C. Tepleji bylo na konci této dekády. Ve třetí dekádě kolísaly noční teploty mezi 8 °C až 14 °C, denní mezi 17 °C až 23 °C. Tři silné bouřky (6.8., 9.8., 19.8.) přinesly vydatné srážky. Bouřky byly doprovázené silným nárazovým větrem, místy padaly i kroupy. V neděli 26.8. přišel vytrvalý a lokálně vydatný déšť. V oblasti spadlo celkem od 20 mm do 85 mm srážek. S výjimkou bouřek vál slabý proměnlivý vítr.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Sledované období bylo ve znamení probíhajících žní, jejichž hladký průběh podporovalo celkově příznivé počasí. V současnosti probíhá příprava půdy, hnojení a výsev řepky ozimé. Silný nárazový vítr a prudký déšť v bouřkách však způsobil lokální poškození nesklizených porostů řepky a porostů kukuřice. Na řadě lokalit došlo k polámání větví ovocných stromů a k opadu plodů. V okrese Rakovník došlo přibližně na 6 ha k popadání chmelnic. Koncem tohoto období také začala sklizeň chmele.

OBILNINY

Většina porostů obilnin v oblasti je sklizena.

V průběhu sklizně byly odebrány vzorky pro zjištění výskytu snětivostí pšenice (*Tilletia* spp.) a růžovění klasů pšenice (*Gibberella zeae*).

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 00-12)

(suché semeno - 2. pravý list vyvinutý)

Na listech v okrese Kladno (Tuchlovice, 20.8.) pozorovány první výkusky a housenice pilatky řepkové (*Athalia rosae*).

OKOPANINY

BRAMBOR (RF 81-99)

(první listy žloutnou - hlízy odloučené od stonků)

Na nati sledovány první slabé výskyty **plísně bramboru (*Phytophthora infestans*)** v okrese Kutná Hora (Suchdol u Kutné Hory, 5.8.). V okrese Nymburk byly sledované výskyty všeobecně velmi slabé. V okrese Příbram zjištěny lokálně střední výskyty u raných a poloraných odrůd.

První a hned až střední výskyt **vločkovitosti hlíz bramboru (*Thanatephorus cucumeris*)** na hlízách zjištěn v okrese Příbram (Mezné, 15.8.).

KUKUŘICE (RF 69-85)

(konec květu; vlákna blizen úplně suchá - vosková zralost, zrna žlutavá až žlutá; těstovitá konzistence; asi 55 % sušiny zrna)

První slabé výskyty **obecné snětivosti kukuřice (*Ustilago maydis*)** zjištěny v okresech Kladno (Černuc, 21.8.) a Nymburk (Čilec, Přední Lhota, Poděbrady, 12.8.).

První požerky v palicích způsobené housenkami **zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*)** sledovány v okresech Kladno (Černuc, 21.8., Šlapanice, 19.8.) a Mladá Boleslav (Plužná, 22.8.).

V oblasti nárazníkové zóny v okrese Praha-západ (Dobrovíz, 8.8.) byl zjištěn a potvrzen první výskyt **bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*)** ve feromonových lapácích. V zóně kontinuálního šíření v okrese Kutná Hora (Církvice u Kutné Hory, 7.8., 15.8., 23.8.) zjištěny první a hned silné výskyty dospělců. Ostatní pozorování v oblasti byla zatím bez potvrzených laboratorních výskytů.

Kontroly a záznamy výskytu dospělců na lepových deskách se provádí jednou týdně v období od 20.6. do poloviny října.

Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujících práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

ŘEPA CUKROVKA (RF 39)

(plodina úplně zapojena v porostu, listy pokrývají 90 % povrchu půdy)

Silné výskyty **cerkosporové listové skvrnitosti řepy (*Cercospora beticola*)** zjištěny v okrese Kladno (Křovice, 21.8.).

První slabý výskyt **ramulariové listové skvrnitosti řepy (*Ramularia beticola*)** na listech pozorován v okrese Mladá Boleslav (Plužná, 22.8.).

Porosty v okrese Nymburk začínají trpět suchem.

CHMEL (RF 85-89)

(50 % hlávek kompaktních - sklizňová zralost, hlávky uzavřené, kompaktní, lupulin zlatý, vůně plně vyvinutá a stabilizovaná)

První slabé výskyty **plísně chmele (*Pseudoperonospora humuli*)** zjištěny na hlávkách v okrese Kladno (Šlapanice, 13.8.). Střední výskyty na listech a slabé na hlávkách jsou pozorovány v okrese Rakovník (Kolešovice, 19.8., Mutějovice, 21.8.).

Opakované střední výskyty **svilušky chmelové (*Tetranychus urticae*)** pozorovány na listech i hlávkách v okrese Rakovník (Heřmanov, 19.8.).

Mšice chmelová (*Phorodon humuli*) zjištěna opakovaně ve slabých výskytech na listech v okrese Rakovník (Kolešovice, 19.8., Mutějovice, 21.8.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 79-85)

(plod dosahuje asi 90 % konečné velikosti - pokročilé zrání, nárůst intenzity odrůdově specifického zbarvení)

V okrese Kladno pozorovány na neošetřovaných stromech ve stromořadích a zahradách (Smečno, Vinařice, 19.8.) drobné a deformované plody, silně napadené **strupovitostí jabloně (*Venturia inaequalis*)**. Střední výskyty na plodech a listech trvají v okrese Rakovník (Klečetná, 21.8.).

Ochranu je možné provádět preventivně nebo kurativně na základě sledování průběhu infekcí, příp. jako kombinaci obou systémů – před květem se ošetřuje preventivně (méně intenzivní růst, nižší teploty), po odkvětu kurativně.

Při preventivní ochraně se ošetřuje průběžně po celé období primárních infekcí, tj. od vyrašení do června v intervalu (5)7–10 (výjimečně 14 i více) dní, dle průběhu počasí (využití krátkodobé předpovědi počasí). Maximální intenzita ochrany musí být v období největšího nebezpečí infekcí, od fenofáze růžového poupěte do doby přibližně 1–2 týdny po odkvětu. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu a možnosti použitého fungicidu (reziduální účinnost účinné látky); mechanismus účinku: kontaktní přípravek – možná smyvateľnost při intenzivních dešťových srážkách (nechrání nově vyvinuté listy), systémový a lokálně systémový přípravek – snížená účinnost až neúčinnost za nízkých teplot. Při kurativní (postinfekční) ochraně se ošetřuje po splnění podmínek pro infekci. K ošetření musí být použity kurativně působící fungicidy, lépe však kombinované fungicidy nebo případně tank-mix kombinace (systémové a kontaktně působící účinná látka), při jejich aplikaci je třeba důsledně dodržovat doby kurativní účinnosti. Další ošetření se signalizuje po infekci, která vznikla šestý nebo další dny po předchozím ošetření.

Silný výskyt samců **klíněnky jabloňové (*Phyllonorycter blancardella*)** ve feromonovém lapáku pozorován v okrese Mladá Boleslav (Březinka, 12. 8., střední 19.8., 22.8.).

Silný výskyt samců **nesytky jabloňové (*Synanthedon myopaeformis*)** ve feromonovém lapáku pozorován v okrese Mladá Boleslav (Březinka, 12.8., Týnec u Dobrušky, 9.8., 16.8.).

Silný výskyt **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** byl zaznamenán v okresech Kolín (Tismice, 19.8.), Kutná Hora (Horušice, 21.8., Kaňk, 5.8., Kutná Hora, 5.8., 12.8., 15.8.), střední v okresech Kolín (Tismice, 6.8., 12.8.) a Kutná Hora (Kaňk, 8.8.). Ostatní výskyty v oblasti dosahovaly nulových nebo slabých hodnot. Vše odpozorováno ve feromonových lapácích.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů. Proti obaleči jablečnému se ošetřuje při dosažení prahu škodlivosti po odkvětu, tj. při výskytu 2 vajíček/100 plodů s přilehlými listy, případně 10 motýlů /lapák/3-4 dny.

Střední výskyt **obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*)** zjištěn v okresech Kutná Hora (Kaňk 5.8, 8.8.; Kutná Hora, 5.8, 8.8.) a Rakovník (Klečetná, 15.7.). Ostatní výskyty dosahovaly pouze nulových nebo slabých hodnot. Vše odpozorováno ve feromonových lapácích.

Sledování letu dospělců obaleče jabloňového do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. Termín larvicidního ošetření je podle signalizace cca 7-12 dní po vrcholu letové vlny.

Výskyt samců **obaleče zimolézového (*Adoxophyes orana*)** v oblasti dosahoval pouze nulových nebo slabých hodnot. Vše odpozorováno ve feromonových lapácích.

Sledování letu dospělců obaleče zimolézového do feromonových lapáků se provádí 2 x týdně od 1.5. do 15.9. Na housenky 1. generace je nutné provést larvicidní ošetření v době maxima líhnutí (při >5 motýlů/lapák za 1 týden). Je-li let rozvleklý a nezaručuje-li délka reziduální účinnosti 1. aplikace dostatečnou spolehlivost, provedeme ještě 1 zásah.

Peckoviny

BROSKVOŇ (RF 85-89)

(pokročilé zrání, nárůst intenzity odrůdově specifického zbarvení - konzumní zralost, plody mají typickou chuť a optimální pevnost)

Slabý výskyt samců **makadlovky broskvoňové (*Anarsia lineatella*)** zjištěn v okrese Mladá Boleslav (Březinka, 12.8., 22.8., Týnec u Dobrovice, 16.8.).

Slabý záchyt samců **obaleče východního (*Grapholita molesta*)** zjištěn v okrese Mladá Boleslav (Týnec u Dobrovice, 9.8., 13.8.).

Vše odpozorováno ve feromonových lapácích.

MERUŇKA (RF 89)

(konzumní zralost, plody mají typickou chuť a optimální pevnost)

Silný výskyt samců **obaleče meruňkového (*Enarmonia formosana*)** ve feromonovém lapáku zaznamenán v okrese Mladá Boleslav (Týnec u Dobrovice, 9.8., 13.8., střední 16.8.).

SLIVOŇ (RF 79-89)

(plod dosahuje asi 90 % konečné velikosti - konzumní zralost, plody mají typickou chuť a optimální pevnost)

Silný výskyt samců **obaleče švestkového (*Cydia funebrana*)** ve feromonových lapácích zjištěn v okresech Kutná Hora (Dobrovítov, 8.8., 12.8., 16.8.), Mladá Boleslav (Týnec u Dobrovice, 16.8.), střední v okresech Kolín (Velim, 12.8.), Kutná Hora (Dobrovítov, 23.8.) a Mladá Boleslav (Týnec u Dobrovice, 9.8., 13.8.). Na ostatních lokalitách v tomto období zaznamenán v oblasti výskyt pouze slabý nebo bez výskytu.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

TŘEŠEŇ (RF 91)

(ukončen růst letorostů, terminální pupen vyvinut, listy ještě úplně zelené)

V okrese Mladá Boleslav (Březinka, 12.8.) pozorovány silné výskyty **skvrnitosti listů třešně (*Blumeriella jaapii*)** na listech.

Slabý výskyt samců **obaleče zahradního (*Archips podanus*)** ve feromonovém lapáku sledován v okrese Mladá Boleslav (Březinka, 12.8., 19.8., 22.8.).

Drobné ovoce

JAHOdnÍK (RF 92)

(viditelné nové lístky s menší čepelí a zkráceným řapíkem)

V okrese Mladá Boleslav (Březinka, 22.8.) pozorován u drobných pěstitelů na listech silný výskyt **bílé skvrnitosti listů jahodníku (*Mycosphaerella fragariae*)**.

RYBÍZ ČERNÝ (RF 87)

(sklizňová zralost, většina bobulí zralá)

V okrese Příbram (Kosova Hora, 5.8.) byl na listech černého rybízu pozorován první, lokálně až střední výskyt **hnědého padlí angreštu (*Podosphaera mors-uvae*)**.

Skořápkaté ovoce

OŘEŠÁK KRÁLOVSKÝ (RF 79)

(plod dosahuje asi 90 % konečné velikosti)

Na území celé středočeské oblasti se projevuje lokálně až silné poškození listů a plodů infekcemi **bakteriální spály ořešáku (*Xanthomonas arboricola* pv. *juglandis*)** a **antraknózy ořešáku (*Gnomonia leprostylla*)**. Dochází k předčasnému opadu listů i plodů. Pozorováno např. v okresech Kolín (Kostelec nad Černými lesy, 5.8.) a Kutná Hora (Kutná Hora, 8.8.).

RÉVA VINNÁ (RF 75-83)

(bobule velikosti hrachu, hrozny visí - vybarvování, blednutí bobulí)

První velmi slabý výskyt **padlí révy (*Erysiphe necator*)** na bobulích pozorován v okresech Beroun (Karlštejn, 8.8.) a Mělník (Mělník, 23.8.).

Velmi slabý opakovaný výskyt **plísně révy (*Plasmopara viticola*)** na listech byl sledován v okrese Mělník (Mělník, 23.8.). První slabý výskyt na hroznech zjištěn v okrese Beroun (Karlštejn, 8.8.).

Pozorování se provádí při ukončení kvetení a dále v intervalu 14 dní až do 15.9. Na označených keřích se pozoruje 200 listů, 200 hroznů a určí se stupeň napadení.

Ošetření v období před květem, příp. v době kvetení se provádí, pokud jsou vhodné podmínky pro šíření onemocnění a byly zjištěny první primární výskyty. Za základní ošetření se považují dvě ošetření v období po odkvětu. Dále ošetřujeme dle potřeby až do fáze zaměkání. Počet a intenzita (interval 10-14 dní) závisí na vhodnosti podmínek pro šíření choroby, intenzitě růstu a typu přípravku.

V okresech Beroun (Karlštejn, 8.8.), Kutná Hora (Kutná Hora, 8.8., 12.8., 15.8.) a Mělník (Mělník, 8.8., 13.8.) zjištěn slabý výskyt **obalečíka jednopásného (*Eupoecilia ambiguella*)** ve feromonových lapácích. Na vinicích v okrese Kutná Hora (Svatý Mikuláš) a Beroun (Chyňava) nebyly ve sledovaném období zjištěny výskyty.

Obaleč mramorovaný (*Lobesia botrana*) zjištěn ve slabém výskytu v okrese Kutná Hora (Kutná Hora, 8.8., 12.8., 15.8.) ve feromonových lapácích. Na vinicích v okrese Beroun (Chyňava, Karlštejn) a Mělník (Mělník) nebyly ve sledovaném období zjištěny výskyty.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 20.4. do ukončení letu 2. generace (zpravidla do 15.8.).

Ošetřuje se za 7-8 dní po vyvrcholení letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen zcela výjimečně při malé násadě květenství (poškození mrazem, špatná diferenciací) a mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonových lapácích. Ošetření proti 2. generaci je účelné zpravidla tehdy, když se při začátku hromadného letu zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělců obalečíka jednopásného nebo obaleče mramorovaného v průměru na jeden lapák. Trvá-li let motýlů delší dobu (za chladného, deštivého a větrného počasí), je možno ošetření proti 2. generaci zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Za oblastní odbor Praha zpracoval: Ing. Karel Štefan a Ing. Josef Zajíc